

بهشت و بهشتیان

فریبا چناری

انتشارات ناس

پاییز ۱۳۸۵

سرشناسه	: چاری، فریبا، ۱۳۴۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: بهشت و بهشتیان/فریبا چاری.
مشخصات نشر	: تهران: ناس، ۱۳۸۶.
مشخصات ظاهری	: ۲۶۸ ص.: جدول.
شابک	: ISBN:978-964-9917-22-1
وصفیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۶۵ - ۲۶۸: همجنس به صورت ربرویس.
موضوع	: بهشت (اسلام).
موضوع	: بهشت -- جنبه‌های قرآنی.
رده بندی کنگره	: BPT337/۶۵/ج۹ب۹
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۲۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۰۲۵۱۷۲

بهشت و بهشتیان

- مؤلف: فریبا چناری
- ناشر: انتشارات ناس
- چاپ اول - ۱۳۸۶
- چاپ پیام - ۲۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۹۱۷-۲۲-۱

انتشارات ناس

فروشگاه: ناصر خسرو - کوچه حاج نایب تلفن: ۳۳۱۱ ۹۱ ۳۱

دفتر مرکزی و فروشگاه: میدان انقلاب خیابان اردیبهشت شماره ۲۰۰ و ۲۰۲

تلفن ۶۶۴۱ ۴۲ ۵۴ قیمت: ۳۵۰۰ تومان

فهرست مطالب

مقدمه	۷
۱- بررسی معانی مختلف کلمه جَنّت در قرآن کریم	۱۲
۲- بهشت در بستر تاریخ	۶۱
۳- وصف بهشت و بهشتیان	۷۷
۴- نعمت‌های بهشتی	۲۰۰
۵- وارثان بهشت کیانند؟	۲۵۵
فهرست منابع و مآخذ	۲۶۱

مقدمه

وَ كَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِّتُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا وَ تُنْذِرَ يَوْمَ الْجُمُعِ لَا رَيْبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَ فَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ

ترجمه: و چنین قرآن فصیح عربی را ما به تو وحی کردیم تا مردم شهر مکه ام‌القری و هر که در اطراف اوست از خدا بترسانی و هم از سختی روز بزرگ قیامت که بی هیچ شک همه جمع آیند و گروهی در بهشت جاودان و فرقه‌ای در آتش سوزان روند آگاه گردانی. (سوره شوری آیه ۷)

از عبداللّه بن عمر روایت است که روزی رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلّم از خانه بیرون آمد و دو صحیفه در دست داشت و گفت دانی که این صحیفه‌ها چیست؟ گفتم: نه یا رسول الله فرمود: که آنچه در دست راست دارم نامه‌ای است که جمیع نیکوکاران که اهل بهشت‌اند در آن ثبت است که هیچ از آن زیاد و کم نشود و اینکه در دست چپ دارم نامه‌ایست که نام‌های بدکاران که اصحاب دوزخند در آن مندرج است و هیچ از آن زیاد و کم نگردد آنکه این آیه تلاوت فرمود که فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَ فَرِيقٌ فِي

السَّعِيرُ^۱

پس از انتخاب عنوان (بهشت و بهشتیان) به تحقیق در باره این موهبت الهی پرداخته شده است. مؤلف سعی بر این دارد که بهشت را از دیدگاه قرآن و روایات مورد بحث و بررسی قرار دهد از این جهت منبع اصلی در این تحقیق قرآن و تفاسیر اهل تشیع و همچنین کتب روایی می باشد که گاهاً از کتب تفسیری اهل تسنن و همچنین کتب لغوی نیز استفاده شده است.

بررسی کلمه **جَنَّت** در قرآن، کلمه **جَنَّة** به صورت های ذیل در قرآن کریم آمده است:

ریشه این کلمه **جَن** با نون مشدد می باشد که با فتح جیم به معنی پوشیدن و مستور کردن است علی هذا به قلب **جَنان** گویند که در میان بدن پوشیده است، به سپر **مَجَن و مَجَنه** گویند که صاحب سپر را می پوشاند که در سوره مجادله آیه ۱۶، سوره منافقون آیه ۲ به آن اشاره شده است، به باغ و مزرعه و چمن **جَنَّت و جَنّات** گویند که روی زمین را می پوشاند و بچه را از آن جهت جنین گویند که شکم مادر آن را پوشانده است و **جَفین** به معنی مجنون و پوشیده شده؛ یعنی کسی که عقلش پوشانده شده باشد. کلمه **جَنَّة** به صورت مفرد و نکره به فتح جیم به معنی باغ و بهشت است. به معنی باغ های دنیوی و همچنین به معنی محل زندگی اتقیا در قیامت به لفظ **جَنَّت و جَنّات** آمده است و بیشتر از

۱- رک - کاشانی ، ملاً فتح الله ، منهج الصادقین فی الزام المخالفین (تفسیر کبیر ملاً فتح الله کاشانی) ، انتشارات کتاب فروشی اسلامی، چاپ دوم ۱۳۴۴ ش ، ج ۸، ص ۲۰۵.

هرچیز صفت در باره آن **تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ** ذکر شده است به نظر می آید که این تعبیر و نام گذاری برای تشبیه به **جَنّات** دنیاست که تفهیم آن آسان شود و گر نه **جَنّات** آخرت را نمی توان با باغات دنیا مقایسه کرد، قابل دقت است که **جَنّات** در باره آخرت همیشه نکره آمده است؛ یعنی **جَنّات** بخصوصی. و تنها در آیه ۲۲ از سوره شوری **جَنّات** با ال آمده است؛ ولی **الْجَنَّةُ** با الف و لام عهد در باره بهشت زیاد است. و **جَنَّة**، به کسر جیم به معنی جنون و اسم مصدر است و به معنی جن نیز آمده است. جن در عرف قرآن موجودی است با شعور و اراده که به اقتضای طبیعتش از حواس بشر پوشیده می باشد و مانند انسان مکلف و مبعوث در آخرت و مطیع و عاصی و مؤمن و مشرک و ... است و خلاصه دوش به دوش انسان است تنها فرقی که آن است که انسان محسوس و جن غیر محسوس است و شاید بعضی فرق های مختصر هم داشته باشند.

مؤلف در مورد جن کتاب مستقلی دارد که در بهار ۱۳۸۴ از طرف انتشارات نیکان کتاب به چاپ رسیده است.

کلمه **جَنَّة** به صورت مثنی **جَنّات** در سوره سباء آیه ۱۵ و سوره الرحمن آیه ۴۶ و ۶۲ و همچنین **جَنّاتین** در سوره سباء آیه ۱۶ و در سوره کهف آیه ۳۲ و الجنّاتین در سوره الرحمن آیه ۵۴ و سوره کهف آیه ۳۳ آمده است. و با ضمیر متصل به صورت **جَنّته** در سوره کهف آیه ۳۵ و **جَنّتك** در سوره کهف آیه ۴۰ و ۳۹، **جَنّتی** در سوره فجر آیه ۳۰، **بِجَنّاتِهِم** در سوره سباء آیه ۱۶ آمده که توضیحات هر کدام از این آیات در جای خود آمده است.

با بررسی آیاتی که در این زمینه آمده است به توضیح و تشریح شش موضوع پرداخته شده، قسمت اول: به بررسی معانی مختلف کلمه جنت در قرآن کریم پرداخته است. که شامل جنة به معنی باغ، جنة به معنی جنون و دیوانگی، جنة به معنی جن، جنة به معنی سپر است. قسمت دوم به پیشینه تاریخی بهشت اشاره می‌کند که تحت عنوان بهشت در بستر تاریخ آمده است و به بررسی آیاتی می‌پردازد که اشاره به خلقت آدم و حواء و زندگی آنها در بهشت و اخراج آنها از آن است. عنوان قسمت سوم وصف بهشت و بهشتیان است که در انوارالعرفان جلد یک صفحه ۳۱۱ آمده ضمن آیات قرآن حدوداً چهل بار در باره بهشت یا بهشت‌هایی که از زیر آنها نهرها جاری است ذکر گردیده است که شامل: آیا بهشت و دوزخ هم اکنون موجود است؟ بشارت مؤمنین به بهشت ابدی، باغ‌های بهشتی، انواع بهشت، بهشت عدن کجاست؟، میوه‌های بهشتی، زنان بهشتی، وسعت بهشت می‌باشد و در قسمت چهارم اشاره به نعمت‌های بهشتی دارد که شامل موضوع چه کسانی وارد بهشت می‌شوند؟ و شرایط ورود به بهشت چیست؟ می‌شود. در قسمت پنجم که آخرین قسمت کتاب است عنوان وارثان بهشت کیانند؟ را دارد.

جهت سهولت دستیابی دانش‌پژوهان عزیز به آیات و سوری که کلمه **جَنَّة** و مشتقات آن بکار رفته است در پایان سه جدول رسم شده که جدول شماره یک به نمایش این کلمات در آیات و سور می‌پردازد و جدول شماره دو به ترتیب این کلمات از ابتدای سوره‌های قرآن تا انتهای سوره ناس نمایش داده شده و جدول شماره سه با توجه به فصل‌بندی کتاب

آیات و سور مربوط به هر قسمت در آن مشخص شده است.
هدف: آشنایی خوانندگان عزیز اعم از دانشجویان و دانش پژوهان با
این موهبت الهی است.